

K O R E F E R A T

do referatu nadleśniczego Nadleśnictwa Szubin

na posiedzenie Komisji Założeń Planu w sprawie ustalenia wytycznych do przeprowadzenia terenowych prac urządzeniowych planu urządzenia lasu w Nadleśnictwie Szubin wg stanu na 1.01.2024r.

Część A : Wytyczne w sprawie organizacji prac urządzeniowych

A1. Prace siedliskowe

Uszczegółowienie informacji zawartych w referacie nadleśniczego:

1. Typ siedliskowy lasu (TSL), stan siedliska (rozumiany jako stan TSL) oraz glebę (typ, podtyp, gatunek) należy opisywać w oparciu o operat glebowo-siedliskowy sporządzony wg stanu na 01.01.2000r. Nazewnictwo, symbolikę i kryteria zawarte w ww operacie glebowo-siedliskowym, należy dostosować do aktualnej klasyfikacji gleb leśnych ujętej w części II instrukcji zarządzania lasu – *Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych Warszawa 2012.*

2. Kody siedlisk przyrodniczych oraz ich stan zachowania, w opisie taksacyjnym zamieszczać dla siedlisk przyrodniczych opisanych w PZO dla siedliskowych obszarów Natura 2000: „Dolina Noteci” PLH300004, „Równina Szubińsko-Łabiszyńska” PLH040029, „Łąki Trzęślicowe w Foluszu” PLH040027, „Lisi Kąt” PLH040026, „Solniska Szubińskie” PLH040030 i „Ostoja Barcińsko-Gąsawska” PLH040028 oraz siedlisk przyrodniczych występujących poza obszarami Natura 2000 – zweryfikowanymi przez dr Wiesława Cyzmana w opracowaniach: „Ocena stanu zachowania siedlisk leśnych zakwalifikowanych w PUL na lata 2014-2023 jako siedliska o znaczeniu europejskim” i „Ocena stanu zachowania siedlisk nieleśnych zakwalifikowanych w PUL na lata 2014-2023 jako siedliska o znaczeniu europejskim”.

3. Ze względu na dużą mozaikowość siedlisk oraz ich generalizację w opracowaniu siedliskowym, instrukcyjne kryterium powierzchniowe wyodrębniania wyłączeń taksacyjnych (0,5 i 1,0 ha) ze względu na typ siedliskowy lasu, należy stosować dla BMśw i LMśw w sytuacji, w której wobec braku innych kryteriów wyłączeniowych – dominujący w wydzieleniu typ siedliskowy lasu będzie decydował o odmiennym sposobie zagospodarowania lasu oraz celu hodowlanym, jakim jest typ drzewostanu.

A2. Prace przygotowawcze

Uszczegółowienie informacji zawartych w referacie nadleśniczego:

1. Wykonawca prac urządzeniowych w tworzonej PUL uwzględni oraz zaktualizuje dane dotyczące obszarów i obiektów chronionych, przedstawione w referacie nadleśniczego. Aktualizację należy sporządzić w oparciu o obowiązujące akty prawne, informacje od nadleśnictwa oraz wyniki taksacji.

2. Do gruntów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego zaliczyć:

- lasy w rezerwach przyrody, dla których PO nie przewiduje pozyskania drewna.
- chronione siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000, dla których PZO nie przewiduje żadnej formy pozyskania drewna
- lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych (całoroczne strefy ochrony)

- ekosystemy referencyjne (wg bieżącej aktualizacji)

3. Proponuje się, aby Komisja zaakceptowała wstępną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu, przedstawioną przez nadleśnictwo.

4. Proponuje się, aby lasy ochronne przyjąć w oparciu o obowiązującą Decyzję Ministra Środowiska z dnia 08 marca 2004 roku. Uważamy, że wnioskowane przez nadleśnictwo włączenie ekosystemów referencyjnych, lasów z kategorią HCVF czy siedlisk przyrodniczych, nieobjętych ww decyzją do kategorii lasów ochronnych – lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, nie jest konieczne. Lasy te chronione są już na podstawie innych, obowiązujących aktów normatywnych (wewnętrznych i zewnętrznych) wystarczająco zapewniających, że sposoby prowadzenia w nich gospodarki leśnej lub jej zaniechanie nie wpłyną na obniżenie ich wartości przyrodniczych.

5. Wykonawca prac urzędniowych w tworzonemu PUL uwzględni oraz zaktualizuje informacje zebrane przez nadleśnictwo, dotyczące założeń polityki zagospodarowania przestrzennego oraz informacji dotyczących realizowanych oraz planowanych inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym wymienionych w referacie.

A3. Formy przekazania baz danych

Informacje zawarte w referacie nadleśniczego (pkt. A3 str.23) wymagają wyjaśnienia:

Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu Tom I (§10 pkt.5) nadleśniczy odpowiada za zgodność danych ewidencyjnych nadleśnictwa z danymi państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Wykonawca ma jedynie obowiązek sporządzania w trakcie prac taksacyjnych wykazu rozbieżności między otrzymanymi w drodze importu z SILP danymi ewidencyjnymi a stanem na gruncie oraz na bieżąco zgłaszania go nadleśniczemu do wyjaśnienia. Usunięcie rozbieżności wykonać należy do czasu odbioru prac terenowych.

Wykazy rozbieżności dotyczą niezgodności konturów i powierzchni działek ewidencyjnych i użytków gruntowych. Skoro ewidencja gruntów jest prowadzona zgodnie z przepisami wewnętrznymi oraz na bieżąco uzgadniana z PODGiK, to przekazanie zaktualizowanych za 2021 rok danych ewidencyjnych wykonawcy, odbędzie się zgodnie z zarządzeniem nr 13 DGLP z dnia 20.03.2007r. oraz „Instrukcją przenoszenia informacji pomiędzy PUL i bazą LAS Nadleśnictwa” rekomendowaną do stosowania pismem DGLP z dnia 26.05.2014r. (zn. spr. ZU-7019-28/14) w drodze importu z SILP do programu Taksator, niezwłocznie po wyłonieniu wykonawcy PUL.

Plan urządzenia lasu zostanie wykonany wg stanu na 1 stycznia 2024 roku. Pracami urządzeniowymi objęte zostaną grunty ujęte na kopiach dokumentów ewidencyjnych zgodnych z aktualnym rejestrem gruntów nadleśnictwa.

Pomimo dużej ilości procedur przejmowania gruntów nadleśnictwa pod inwestycje, zwłaszcza drogowe, ze względu na niezbędny czas dla wykonawcy PUL na zamknięcie i

rozliczenie powierzchni wg stanu na 01.01.2024 rok, niezbędne będzie wstrzymanie obrotu gruntami w okresie 1.07-31.12.2023r.

A4. Korekta podziału powierzchniowego

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt. 4) oraz dodatkową, następującą uwagą:

Wykonawca PUL w czasie taksacji zinwentaryzuje słupki oddziałowe i naniesie je na mapę przeglądową, z podziałem na: istniejące, brak, przewrócone. Wykonawca w maksymalnym stopniu zachowa aktualny podział wyłączeń taksacyjnych (adresów leśnych) we wszystkich prawnie chronionych obszarach. Zgodnie z referatem (pkt. 4), wydzielenia z wartością księgową należy pozostawić w dotychczasowych granicach.

A5. Oznaczenia niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie w p.u.l. gruntów stanowiących współwłasność.

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt. 5 i 6).

A6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt. 7).

A7. Ujmowanie cech drzewostanów.

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.8) z następującą korektą:

Informacja o ostojach zwierząt chronionych będzie odnotowana w polu kategorii lasów ochronnych a o uszkodzeniu od wiatru wraz jego wielkością w polu U - % i główna przyczyna uszkodzenia (klimat). Cechy dotyczące drzewostanów przedplonowych oraz obcego pochodzenia wykonawca wniesie do opisu taksacyjnego w oparciu o dane z nadleśnictwa.

A8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Proponujemy nie projektować jednostek kontrolnych.

A9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów.

Zgodnie z kryteriami zawartymi w referacie nadleśniczego (pkt.B8)), uszczegóławiając zapis dotyczący przebudowy w ramach grupy A:

Do grupy A w pierwszej kolejności zaliczać:

- drzewostany sosnowe niezgodne z TD (stopień 3) oraz obcego pochodzenia
- drzewostany od II klasy wieku, w trzecim stopniu zgodności z TD, trwale uszkodzone (ponad 50% uszkodzeń), o niskim zadrzewieniu (0,5 i niższym) .

A10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B10b), zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń przyjąć w wysokości 5% za wyjątkiem rębni IIIA.

A11. Dodatkowy pomiar drewna martwego

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.A9), inwentaryzację drewna martwego na powierzchniach próbnych kołowych, wykonać zgodnie z §62 IUL na co 10-tej powierzchni próbnej.

A12. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeglądowych i przeglądowych oraz mapy sytuacyjnej.

Informacje zawarte w referacie (pkt. B20) należałoby uszczegółowić i doprecyzować, zwłaszcza w odniesieniu do ilości poszczególnych map oraz form oprawy:

1. Mapy gospodarcze, gospodarczo-przeglądowe, przeglądowe i sytuacyjne sporządzić na bazie LMN zgodnie ze standardem LMN. Zakres tematyczny map, szczegóły sytuacyjne zamieszczone na mapach, sposoby ich prezentowania jak również zakres obiektów obligatoryjnych, wykonać zgodnie z „Instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych”, stanowiącą część III „Instrukcji urządzania lasu”.

2. Na wszystkich mapach należy drukować kasowniki dla wszystkich elementów liniowych.

3. Mapy gospodarcze wykonać wg dotychczasowego podziału na arkusze map gospodarczych w skali 1:5000 w formacie A1 w teczkach. Mapy gospodarczo-przeglądowe leśnictw wykonać w skali 1:10000. Mapy przeglądowe wykonać w skali 1:25000 wg obrębów a mapy sytuacyjne w skali 1:50000.

Mapy przeznaczone dla nadleśnictwa wg IUL (w nawiasie sugerowana ilość i forma oraz dodatkowo kursywą inaczej niż w referacie):

1. Mapy przeglądowe:

- drzewostanów (po 2 egz. na każdy obręb , w tym po 1 egz. zafoliowanym i podklejonym na płótnie)

- siedlisk leśnych typy siedliskowe lasu (po 1 egz. na każdy obręb)

- cięć rębnych (po 2 egz. na każdy obręb , w tym po 1 egz. zafoliowanym i podklejonym na płótnie)

- obszarów chronionych i funkcji lasu (po 2 egz. na każdy obręb, w tym po 1 egz. jako załącznik do POOŚ)

- ochrony przeciwpożarowej (po 1 egz. na każdy obręb)

- gospodarki łowieckiej (po 1 egz. na każdy obręb)

- ochrony lasu (po 1 egz. na każdy obręb)

- zagospodarowania rekreacyjnego (po 1 egz. na każdy obręb)

- walorów przyrodniczo-kulturowych (po 1 egz. na każdy obręb jako załącznik do POP)

- nasiennictwa i selekcji (po 1 egz. na każdy obręb)

- z podziałem na arkusze w kolorze (po 1 egz. na każdy obręb)

- „czyste” (po 1 egz. na każdy obręb)

2. Mapy gospodarczo-przeładowe dla każdego leśnictwa w sztywnym futerale:

- drzewostanów i projektowanych cięć (20 leśnictw po 1 egz. podklejonym na płótnie i zalaminowanym)

- siedlisk typu siedliskowe lasu (20 leśnictw po 1 egz. podklejonym na płótnie i zalaminowanym)

- „czyste” (20 leśnictw po 1 egz.)

3. Mapy gospodarcze z naniesionymi i opisanymi działkami zrębowymi z wykazu cięć oraz działkami ewidencyjnymi:

- wg arkuszy (po 1 egz.) w formacie A1

Sugerujemy, aby z uwagi na czytelność mapy (granice działek będą nieczytelne – przysłonięte granicami wydziałów, oddziałów lub innych obiektów liniowych) zrezygnować z naniesienia numerów działek ewidencyjnych.

4. Mapa sytuacyjna:

- obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa (1 egz.)

- obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa z nadaną kolorystyką dla poszczególnych leśnictw (1 egz.)

- ochrony przeciwpożarowej z podziałem na leśnictwa (2 egz.)

Wszystkie mapy tematyczne oprócz wersji analogowej, wykonać również w wersji cyfrowej w formacie PDF na nośniku CD.

Mapy przeznaczone dla RDLP w Toruniu:

1. Mapy przeładowe - jak dla nadleśnictwa, tylko nie podklejone, po 1 egz. na każdy dawny obręb

2. Mapy gospodarcze – jak dla nadleśnictwa.

3. Mapa sytuacyjna obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa – 1 egz.

Wszystkie mapy tematyczne oprócz wersji analogowej, wykonać również w wersji cyfrowej w formacie PDF, na nośniku CD.

Mapy przeznaczone dla DGLP :

1. Mapy przeładowe:

- drzewostanów (1 egz.)

- siedlisk leśnych typu siedliskowe lasu (1 egz.)

- obszarów chronionych i funkcji lasu (1 egz.)

- walorów przyrodniczo-kulturowych (1 egz.)

2. Mapa sytuacyjna obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa (1 egz.)

Wszelkie mapy nie przewidziane IUL i nie wyszczególnione powyżej a zapisane w referacie, Nadleśnictwo wykona odrębnym zleceniem na własny koszt.

A13. Podział na obręby i leśnictwa

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.A4). Odnośnie sugestii nadleśnictwa dotyczącej korekty podziału na leśnictwa, proponujemy zapis:

Nadleśniczy przedstawi do akceptacji Dyrektorowi RDLP w Toruniu projekt podziału na leśnictwa dokonany w oparciu o przybliżony projektowany etat użytkowania oraz wielkość zadań gospodarczych wg leśnictw, w terminie poprzedzającym NTG – nie później niż na etapie uzgodnienia planu cięć.

A14. Definicja obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód

W oparciu o dane zawarte w referacie (pkt.A10), proponujemy zapis:

Zgodnie z §102 IUL obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód wyznacza się i nanosi na mapę przeglądową ochrony lasu według danych ZOL lub danych nadleśnictwa i wykonawcy PUL na podstawie wyników taksacji, potwierdzonych i uzgodnionych z ZOL. Wykonawca PUL zgodnie z §39 IUL dokona podczas taksacji oceny stopnia uszkodzenia drzewostanów i zamieści ją w opisie taksacyjnym podając jej rodzaj i rozkład. Szczególną uwagę należy zwrócić na uszkodzenia wskazane przez nadleśnictwo w referacie, powodowane przez: szkodniki pierwotne (brudnica mniszka, strzygonia choinówka oraz boreczniki), zwierzynę łowną, kornika ostrozębnego, kornika drukarza, przyplaszczka granatka i jemiołę. Jeżeli konkretne uszkodzenia oraz ich uporczywość (wieloletnią powtarzalność) potwierdzi ZOL, decyzją NTG granice obszaru ich występowania zostaną uwzględnione na mapie ochrony lasu.

A15. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urządzeniowych

Informacje zawarte w referacie proponujemy uszczegółwić:

Kontrola i odbiór prac urządzeniowych będą przeprowadzone zgodnie z Zarządzeniem nr 63/2002 DGLP z dnia 13.08.2002 r. i obejmować będą:

- kontrole terenowe prac wykonanych w danym miesiącu po przekazaniu przez wykonawcę protokołu zaawansowania i odbioru robót z wyszczególnionymi wykonanymi pracami (pracownik RDLP właściwy do spraw urządzania lasu, ewentualnie przedstawiciel nadleśnictwa),
- szczegółowy odbiór opisów taksacyjnych po zakończeniu prac terenowych (taksator, leśniczy, inżynier nadzoru),
- analizę próbnych wydruków opisów taksacyjnych (nadleśnictwo),
- analizę planu użytków rębnych (RDLP, nadleśnictwo),
- komisyjny odbiór założonych powierzchni próbnych pomiaru miąższości (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo),
- odbiór prac terenowych urządzania lasu - podsumowanie (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo).

Protokółarnym uzgodnieniom podlegać będą:

- powierzchnie leśne nie zalesione (halizny, płazowiny, zręby zaległe)
- drzewostany do przebudowy
- zręby i odnowienia 10 roku aktualnego PUL i 1 roku nowego PUL
- grunty ujęte w wykazie rozbieżności

A16. Formy oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz prezentowanie programu ochrony przyrody, a także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

Informacje zawarte w referacie (punkty: A12, B17, B18, B19, B20) proponujemy uszczegółowić:

1. Wykonawca planu urządzenia lasu wykona wydruki i oprawę opisów taksacyjnych dla nadleśnictwa, RDLP i poszczególnych leśnictw.

2. Aktualizację „Programu ochrony przyrody” sporządzić jako odrębny tom. W celu ochrony danych wrażliwych dotyczących szczegółowej lokalizacji stanowisk roślin i zwierząt chronionych wraz ze strefami ich ochrony, proponuje się wykonanie POP bez danych wrażliwych. Dane te sporządzić w odrębnym opracowaniu w miękkiej oprawie, jako załącznik do planu urządzenia lasu – „POP-lokalizacja chronionych gatunków roślin i zwierząt”, w 3-ch egzemplarzach (Nadleśnictwo, RDLP w Toruniu, RDOŚ w Bydgoszczy).

3. Wykazy projektowanych zadań gospodarczych sporządzić w osobnym opracowaniu dla nadleśnictwa i RDLP o nazwie „Wykazy zagospodarowania lasu” zawierające: wykaz projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6), wykaz projektowanych cięć przedrębnych, wykaz drzewostanów do przebudowy (wzór nr 3), wykaz drzewostanów w KO (wzór nr 4), wykaz drzewostanów w KDO (wzór nr 5).

4. Opis ogólny nadleśnictwa (elaborat), operaty dla leśniczych, „Wykazy zagospodarowania lasu”, Program ochrony przyrody i opisy taksacyjne, wykonać oprócz formy analogowej również w formie cyfrowej (w formacie PDF, XLS, DOC). Formy analogowe oprawić w twarde oprawy z kieszeniami na mapy i płyty CD z wersjami cyfrowymi.

5. *Prognozę oddziaływania na środowisko wraz z mapą obszarów chronionych i funkcji lasu, sugerujemy wykonać w formie analogowej w miękkiej oprawie oraz w wersji cyfrowej w formacie PDF.*

6. Wykonawca planu u.l. wykorzysta opracowaną zgodnie z zarządzeniem nr 28 DGLP z dnia 27.04.2018r., „Docelową sieć drogową Nadleśnictwa Szubin”, stanowiącą podstawę do określenia kierunkowych potrzeb w zakresie infrastruktury drogowej w nadleśnictwie.

7. Ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej proponuje się nie sporządzać.

A17. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000

Proponujemy nie sporządzać tabeli XXII dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000, z uwagi na szczegółowość informacji w niej zawartych, dotyczących: lokalizacji, wymagań dla zachowania pożądanego stanu ich ochrony, potencjalne zagrożenia ze strony leśnych zabiegów gospodarczych oraz zalecenia i sposoby uniknięcia tych zagrożeń. Wystarczające informacje dotyczące zainwentaryzowanych gatunków chronionych oraz działania zmierzające do ich ochrony, zawarte będą w POP oraz POOŚ.

A18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 oraz innych spraw organizacyjnych

Informacje zawarte w referacie (pkt. A13) proponujemy uszczegółwić:

W gestii Dyrektora RDLP jest organizacja związana z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym organizacja KZP, NTG, KPP, uzgodnienia i opinie od RDOŚ i PWIS, zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie sporządzenia projektu PUL oraz umieszczenie w lokalnej prasie i na stronie BIP informacji z tym związanych. Nadleśnictwo skupi się na ścisłej współpracy z wykonawcą planu. Przekazywanie danych, wszystkie weryfikacje obiektów, uzgodnienia opisów taksacyjnych, projektowane czynności gospodarcze w zakresie użytkowania, hodowli i ochrony lasu, muszą być potraktowane priorytetowo.

W prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko (POOŚ), wykonawca uwzględni wszystkie informacje dotyczące zwłaszcza stanu przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych zawartych w istniejących PZO dla obszarów Natura 2000, planach ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych. Zadania ochronne zaprojektowane w planach ochrony należy uwzględnić we wskazaniach gospodarczych opisów taksacyjnych oraz opisać w POP.

Część B : Założenia do planu urządzenia lasu

B1. Obszary chronione i funkcje lasu

Obszary chronione na terenie Nadleśnictwa Szubin zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt. 2.1).

Ze względu na dominujące funkcje lasu, do celów planowania urządzeniowego zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B2), należy przyjąć podział na trzy główne grupy lasów:

- I. Lasy rezerwatowe – obejmujące grunty leśne zalesione i nie zalesione na terenie istniejących rezerwatów przyrody

II. Lasy ochronne – zgodnie z wytycznymi pkt. A2.4. koreferatu

III. Lasy gospodarcze- pozostałe lasy

B2. Typy siedliskowe lasu oraz ich ewentualne uzupełnienie o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze

Informacje zawarte w referacie (pkt. B3) proponujemy uszczegółwić:

Typy siedliskowe lasu przyjąć na podstawie operatu glebowo-siedliskowego. Zweryfikowane zgodnie z pkt. A1.2 koreferatu siedliska przyrodnicze należy wyłączyć w osobne wydzielania przy zachowaniu instrukcyjnych kryteriów powierzchniowych (minimum 0,25ha). W wydzieleniach tych należy w opisie taksacyjnym zamieszczać odpowiednio: kody zespołów oraz kody leśnego siedliska przyrodniczego.

B3. Typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym lub gospodarczym

Typy drzewostanów o dominującym kierunku gospodarczym zgodnie z referatem (pkt.B4), po niewielkiej korekcie składu oraz doprecyzowania zasięgu i zakresu zastosowania danego TD (*kursywą inaczej niż w referacie*):

TSL (pow. wg aktualnego PUL)	TD	Orientacyjny skład gatunkowy uprawy
Bśw (3975 ha)	So	<i>So 80%, Brz, Bk, Dbbs, Jrz 20%</i>
BMśw (8887 ha)	So *	So 80%, Dbb 10-15%, Bk, Md, Brz, Jrz i inne 5-10%
	Db-So #	So 70%, Dbb 20%, Md, Bk, Brz, Lp i inne 10%,
BMw (46 ha)	<i>Db-So</i>	<i>So 70%, Dbs 20%, Św, Brz, Kl i inne 10%,</i>
BMb (2 ha)	<i>Brz-So</i>	<i>So 60%, Brzo, Św 40%</i>
LMśw (5363 ha)	Db-So *	So 60%, Db 30%, Lp, Gb, Bk, Brz, Md, i inne 10%
	So-Db #	Dbs 50%, So 30%, Bk, Kl, Md, Lp, Gb, Jb, Gr i inne 20%
LMw (338 ha)	So-Db #	Dbs 50%, So30%, Św, Brz, Kl, Jw., Gb, Oś i inne 20%
LMb (37 ha)	<i>Brz-Ol</i>	<i>Ol 60%, Brzom 30%, So, Św i inne 10%</i>
Lśw (3806 ha)	<i>Db #</i>	<i>Db 70%, Bk, Lp, Gb, Jw., Md i inne 30%</i>
	So-Db *	<i>Db 60%, So30%, Bk, Md, Kl, Lp, Gb i inne 10%</i>
Lw (713 ha)	<i>Jw-Db !*</i>	<i>Dbs 50%, Jw 30%, Wz, Lp, Kl, Ol, Czar, Gb 20%</i>
	Ol-Db #	Dbs 60%, Ol 20%, Wz, Jw., Lp, Św i inne 20%
Ol (168 ha)	Ol	<i>Ol 80%, Brz, Św i inne 20%</i>
OlJ (585 ha)	<i>Jw-Ol !</i>	<i>Ol 60%, Jw 20%, Dbs, Wz, Brz, Js, Św, 20%.</i>

* - wariant umiarkowanie świeży oraz na glebach słabszych (luźnych)

- wariant silnie świeży oraz na glebach mocniejszych (zwięzłych)

! – w związku z chorobą Js, zastosowano zamiennie Jw.

Ze względu na występujący proces zamierania jesionu konieczna jest zmiana składów gatunkowych upraw. Gatunkami wypełniającymi przestrzeń po jesionie wyniosłym winny być głównie jawor, olsza czarna, dąb szypułkowy i wiąz szypułkowy.

Typy drzewostanów o kierunku ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw dla cennych siedlisk przyrodniczych wg PO, PZO lub wg poniższej tabeli:

LP	Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy
1.	Grądy środkowo-europejskie lub subkontynentalne	9170	LMśw	So-Db	Db 50%, So20%, Gb, Lp, Jw i inne 30%
			Lśw	Gb-Db	Db 50%, Gb 30%, Lp, Jw, Bk i inne 20%
				Lp-Gb-Db	Db 30%, Gb 30%, Lp 30%, Jw, Bk, Kl i inne 20%
			Lw	Db	Db 70%, Gb, Lp, Jw, Js i inne 30%
2.	Śródłądowe kwaśne dąbrowy	9190	LMśw	So-Db	Db 50% So 30% Bk, Brz i inne 20%
			LMw	So-Db	Db 60% So 20%, Brz, Os i inne 20%
			Lśw	Db	Db 70%, Bk, Brz, Os i inne 30%
			Lw	Db	Db 70%, Brz, Os i inne 30%
3.	Łęgi olszowe, olszowo – jesionowe i jesionowe	91E0	Lw	Js-Db	Db 50% Js 30% Wz i inne 20%
			Lł	OI-Js-Db	Db 40% Js 20% OI 20%, Wz, Jw i inne 20%
			OI	OI	OI 80% Js, Św, Brz i inne 20%
			OIJ	Js-OI	OI 40% Js 30% Jw, Db, Wz, Brz i inne 30%
4.	Łęgi dębowo – wiązowo – jesionowe	91F0	OIJ	Js-Wz-Db	Db 30% Wz 20% Js 20% Jw, Db, Brz i inne 30%
5.	Łęgi wiązowo-jesionowe	91F0	Lw	Db-Wz-Js	Js 30% Wz 30% Db 20%, OI, Jw i inne 20%
			OIJ	Wz-OI-Js	Js 30% OI 30% Wz 20% Jw, Db, Brz i inne 20%
6	Cieplolubne dąbrowy	91I0-1	Lśw	Db	Db 80%, Lp, So, Brz i inne 20%

B4. Wiek rębności

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B5). Zaproponowane w referacie wieki rębności mieszczą się w przedziałach ujętych w zarządzeniu nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 19 maja 2004 roku i są zgodne z obowiązującym PUL.

Przeciętne wieki rębności ustalone zostały głównie w celu obliczenia etatów wg dojrzałości i nie muszą być zgodne z wiekiem dojrzałości rębnej ustalonym indywidualnie dla każdego drzewostanu. Sposób ustalania wieków dojrzałości rębnej zgodnie z referatem nadleśniczego.

B5. Podział na gospodarstwa

Doprecyzowania wymaga przydział do gospodarstwa specjalnego, do którego proponujemy zaliczyć:

- rezerwaty przyrody wraz z otulinami
- lasy glebochronne na stokach o nachyleniu ponad 45⁰
- lasy na GPW
- lasy stanowiące ostoje gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową
- siedliska przyrodnicze
- lasy na siedliskach BMb, LMb

- drzewostany stanowiące ekosystemy referencyjne oraz o szczególnym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych (wyjaśnić czy są ?)
- wyłączone drzewostany nasienne
- otulina szkółki leśnej
- lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody (wyjaśnić czy są ?)
- lasy na gruntach spornych (wyjaśnić czy nadal są – 4,42 ha ?)
- lasy w otoczeniu ośrodków wypoczynkowych
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody wg decyzji MŚ z dnia 08.03.2004r na obrębie Samostrzel (3,26 ha)

Pozostałe informacje zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B6).

B6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych

Proponuje się przyjąć następujące rodzaje i formy rębni oraz nawroty cięć i okresy odnowienia według typów siedliskowych lasu zgodnie z referatem (pkt.B7):

Typ siedliskowy lasu	Rodzaj i forma rębni		Nawrót cięć lub okres odnowienia
	zasadnicza	dopuszczalna	
Bśw	Ib	Ic	4-5 lat
BMśw	I b ^ IIIa, IIIb *	IIIa, IIIb, IVd Ib, Ic #	I b 4-5 lat III a, 10-15 lat IIIb 10-20 lat IVd 20-50 lat
BMw	III a	Ib	
LMśw	III a	IIIb, IV, Ib !	
LMw	III a	II, Ib	III a 10-15 lat II 15-20 lat
Lśw	IIIb, II	II d, IIb, IIIa	IIIa,b, II 15-20 lat IIIa (d-ny So) 8-10 lat
Lw	II, IIIb,	Ib, IVd,	IIIb 10-20 lat II 15-20 lat IVd 20-50 lat
OI	I b	Ic, IV	Ib,c, 4-5 lat IV 40 lat
OIJ	II b, III a	IIIb	III a 10-15 lat IIb, IIIb 15-20 lat

* - mocniejsze odmiany BMśw

^ - słabsze odmiany BMśw

- preferowane odnowienie naturalne

! – na małych (do ok. 2 ha) powierzchniach

Proponujemy dodać zapis o strefach ekotonowych:

Kształtowanie lub tworzenie stref ekotonowych w formie osobnych wydzieleń należy ograniczyć do rzek, strumyków, cieków wodnych, źródeł, bagien, miejsc pamięci i kultu religijnego. W przypadku powierzchni nie spełniającej kryteria wydzieleń, wielkość ekotonu określić procentem planowanej do pozyskania w użytkowaniu rębny grubizny. Nie projektować stref ekotonowych wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich.

Pozostałe informacje zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B7).

B7. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Zgodnie z pkt B8 referatu po drobnym uzupełnieniu proponujemy zapis:

1) do pilnej przebudowy pełnej (A) kwalifikować drzewostany :

- w wieku ponad 20 lat
- o składzie gatunkowym niezgodnym z TD (siedliskiem) lub o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z TD (siedliskiem) ale niskiej jakości hodowlanej (44, 43, 34) lub technicznej (4) oraz niskim zadrzewieniu (0,5 i niżej).
- w których przebudowę planuje się z zastosowaniem odpowiedniej rębni rozpoczętej w I dziesięcioleciu oraz z krótkim lub średnim okresem przebudowy
- trwale uszkodzone (ponad 50%) za wyjątkiem stanowiących zbiorowiska zastępcze

2) do stopniowej przebudowy pełnej (B) kwalifikować drzewostany :

- w wieku ponad 20 lat
- o składzie gatunkowym niezgodnym z TD (siedliskiem) lub o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z TD (siedliskiem) ale niskiej jakości hodowlanej (44, 43, 34) lub technicznej (4).
- w których przebudowę planuje się z zastosowaniem trzebieży przekształceniowych z wykorzystaniem odnowień (podsadzeń) wyprzedzających rębnię przewidzianą w następnych dziesięcioleciach oraz z długim okresem przebudowy.

Proponowany wykaz drzewostanów do przebudowy wykonawca prac urzędniowych przedstawi podczas odbioru prac terenowych.

B8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B9).

B9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy odnowień zgodnie z tabelą w punkcie B.3.

Zabiegi hodowlane dla istniejących upraw i młodników oraz istniejących halizn, zrębów, płazowin, młodników po rębniach złożonych i KDO, należy projektować zgodnie z wytycznymi referatu nadleśniczego (pkt.B10) wg aktualnych potrzeb hodowlanych, na powierzchni zredukowanej do realnych potrzeb, w jednym nawrocie i zapisywać w opisach taksacyjnych jako zadania obligatoryjne.

W tabeli XVIII będą one wyszczególnione zbiorczo, jako podsumowanie zadań hodowlanych zawartych w opisach taksacyjnych. Pod tabelą, w dodanym wierszu będą podane zbiorczo czynności hodowlane dla upraw projektowanych w wysokościach ustalonych na KZP. Łączna powierzchnia tych zadań będzie podstawą wypełnienia części hodowlanej wniosku o zatwierdzenie (wzór nr 8) w zakresie zadań określonych kierunkowo

(fakultatywnych), jak: projektowane odnowienia, zalesienia, podsadzenia, dolesienia, uzupełnienia, poprawki czy wprowadzenie podszytów i melioracji.

W zakresie zadań hodowlanych dla upraw na zrębach projektowanych proponujemy przyjąć zapis:

Powierzchnię projektowanych odnowień przyjąć w wysokości 80% powierzchni projektowanych zrębów (zręby wykonane w pierwszych 8 latach planu). Poprawki i uzupełnienia w uprawach projektowanych przyjąć zgodnie z referatem w wysokości 15% planowanej do odnowienia powierzchni zrębów projektowanych. Powierzchnię pielęgnacji upraw projektowanych przyjąć w wysokości 50% planowanej do odnowienia powierzchni zrębów.

Zadania hodowlane dla upraw projektowanych projektować globalnie, bez zapisu w opisach taksacyjnych.

Pozostałe wytyczne w zakresie hodowli lasu zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B10).

B10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

Zagadnienia dotyczące ochrony lasu zostaną omówione w opisie ogólnym planu urządzenia lasu na podstawie danych dostarczonych przez nadleśnictwo, ZOL oraz zebranych podczas taksacji leśnej (uszkodzenia drzewostanów) zgodnie z §39 IUL. Zagadnienia te przedstawione zostaną na mapie ochrony lasu.

Pozostałe wytyczne w zakresie ochrony lasu zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B11 i B12).

B11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt. B13). *Wyjaśnienia wymaga informacja, które z przedstawionych w tabelach obiektów są istniejące a które projektowane?*

B12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt. B15) w oparciu o dane nadleśnictwa, za wyjątkiem następujących elementów: *Możliwości pozyskania kruszyw mineralnych, ziół czy runa leśnego proponujemy nie uwzględniać w PUL.*

B13. Wytyczne dotyczące infrastruktury nadleśnictwa

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt. B16) w oparciu o dane nadleśnictwa oraz sugestie wykonawcy w zakresie obiektów projektowanych.

B14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B17) charakterystykę ekonomiczną nadleśnictwa sporządzić zgodnie z §118 IUL a ekspertyzy ekonomicznej nie sporządzać.

B15. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.B18) oraz z § 123 IUL, przy czym proponuje się nie stosować programów symulujących szczegółowo rozwój zasobów drzewnych o których mówi IUL.

B16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody

Aktualizacja i weryfikacja programu ochrony przyrody wykonana będzie zgodnie z § 110 , 111 i 112 instrukcji zarządzania lasu w formie oddzielnego tomu. Aktualizacji wymagają przede wszystkim powierzchnie obszarów chronionych oraz wykazy obiektów podlegających ochronie. W programie ochrony przyrody nie zamieszczać danych dotyczących szczegółowych lokalizacji gatunków podlegających ochronie. Zgodnie z pkt. A16.2 koreferatu dane te w formie tabelarycznej zamieścić w odrębnym opracowaniu, jako załącznik do planu urządzenia lasu – „ POP-lokalizacja chronionych gatunków roślin i zwierząt”.

B17. Wydruk map tematycznych

Zgodnie z pkt. A12 koreferatu.

B18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu oraz szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000**Wniosek (projekt)**

Na podstawie art. 46 ust.2 i 3 w związku z art. 51 ust. 2, 52 ust 2 oraz 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020r. poz. 283) dalej: ustawa OOS, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu wnioskuje o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla tworzonego projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szubin na lata 2024-2033.

Należy podkreślić, że plan urządzenia lasu zasadniczo nie będzie zawierał projektów działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie będą zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu (z wyłączeniem zalesień i wyłączeniami gruntów leśnych na cele nieleśne). Planowane zalesienia i wyłączenia z produkcji leśnej, jeśli będą miały miejsce, zostaną poddane procedurze oceny. W planach urządzenia lasu ustalenia zadań dotyczących potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych, bez konkretnej lokalizacji. Zgodnie z zapisem art. 7 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2021 poz. 1275), trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Grunty Nadleśnictwa Szubin położone w granicach obszarów Natura 2000:

- „Dolina Noteci” PLH300004, 863,58 ha

- „Równina Szubińsko-Łabiszyńska” PLH040029, 253,23 ha
- „Łąki Trzęślicowe w Foluszu” PLH040027, 231,68 ha
- „Lisi Kąt” PLH040026, 171,74 ha
- „Solniska Szubińskie” PLH040030, 1,30 ha
- „Ostoja Barcińsko-Gąsawska” PLH040028, 0,81 ha
- „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB 300001, 691,05 ha

Za wyjątkiem „Doliny Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” oraz „Ostoi Barcińsko-Gąsawskiej” wszystkie obszary posiadają PZO.

W wykonaniu "Prognozy oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 projektu planu urządzenia lasu" dalej: POOŚ, przewidywany jest udział ekspertów przyrodników, przedstawicieli nauk leśnych oraz wykonawcy planu urządzenia lasu.

W opracowaniu wykorzystana zostanie publikowana wiedza naukowa, istniejąca dokumentacja pozostająca w zasobach regionalnej dyrekcji ochrony środowiska oraz dostępne inwentaryzacje z zakresu ochrony przyrody, w tym dane zawarte w planach zadań ochronnych (PZO) dla obszarów Natura 2000. Wykorzystane zostaną w szczególności materiały otrzymane od RDOŚ w Bydgoszczy: granice obszarów Natura 2000, granice obszaru i siedlisk gatunków, inwentaryzacja roślinna i zwierzęca oraz wykonane na zlecenie Nadleśnictwa Szubin przez dr Wiesława Cyzmana opracowania: „Ocena stanu zachowania siedlisk leśnych zakwalifikowanych w PUL na lata 2014-2023 jako siedliska o znaczeniu europejskim” i „Ocena stanu zachowania siedlisk nieleśnych zakwalifikowanych w PUL na lata 2014-2023 jako siedliska o znaczeniu europejskim”.

Informacje zawarte w POOŚ opracowane zostaną stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. Dostosowane będą do zawartości i stopnia szczegółowości planu urządzenia lasu.

W POOŚ zakres analizy i ocena planu urządzenia lasu uzależniona będzie od przewidywanych do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, powierzchni objętej siecią Natura 2000 jak i stanu ochrony oraz stopnia rozpoznania przedmiotów ochrony opisanych w SDF-ach i PZO. W efekcie oceny powstanie "Prognoza oddziaływania na środowisko", o której mowa w Rozdziale 2 ustawy OOŚ, wraz z jej zaopiniowaniem przez właściwe organy (RDOŚ i PWIS).

Proponujemy zatem przyjęcie następującego zakresu i stopnia szczegółowości przeprowadzanej prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szubin, w tym odnośnie:

a) informacje o zawartości, głównych celach planu urządzenia lasu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

Wyszczególnienie zawierać będzie, oprócz opisu zawartości, dane dotyczące obszaru, którego dotyczyć będzie sporządzony plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa, zestawienie powierzchni wraz z informacją o powierzchni planowanych gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz zestawienie zadań (nazwanych i wymienionych w ustawie oraz w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu). Krótki opis celów wykonanego planu oraz powiązania funkcjonalne z innymi dokumentami na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym sporządzone zostaną na podstawie obowiązujących aktów prawnych. Przedstawiona zostanie ogólna analiza potencjalnego wpływu zapisów planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000, siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków.

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

Obejmować będą opis przyjętej metodyki sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu, w szczególności rozpoznania przedmiotów ochrony zwłaszcza w obszarach Natura 2000, na podstawie dostępnych inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz wyszczególnienie wykorzystanych do sporządzenia prognozy dokumentów i materiałów, dla zakresu prognozy określonego w art. 51 ustawy o udostępnianiu (OOŚ).

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu urządzenia lasu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Proponuje się, aby w części tej zawrzeć opis metody monitorowania realizacji obligatoryjnych zadań gospodarczych przez organ nadzorujący, którym jest zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach, dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych. Obiektywną ocenę realizacji planu urządzenia lasu zapewniać powinien monitoring następujących wskaźników:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000
- wykonania zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w tym dla obszaru Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym,
- wykonanie zleconych na podstawie art. 54 ustawy o lasach, zadań z zakresu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu.

Odnośnie częstotliwości - wnioskuje się o przyjęcie pięcioletnich terminów monitorowania skutków realizacji planu urządzenia lasu na cele ochrony w obszarach Natura 2000, z wykorzystaniem metodyki kontroli przyjętej w Lasach Państwowych.

Monitoring form ochrony przyrody oraz chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów wykonywany będzie zgodnie z Instrukcją ochrony lasu a więc poprzez coroczny przegląd tych obiektów przez leśniczego wraz z pracownikiem biura nadleśnictwa zakończony spisaniem notatki służbowej.

Końcową ocenę monitoringu stanowić będzie informacja o wykonaniu monitoringu skutków realizacji planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, będąca elementem analizy gospodarki leśnej, prezentowanej na NTG podczas rewizji obecnego planu.

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Planowane czynności i zadania gospodarcze zawarte w planie urządzenia lasu nie będą miały charakteru transgranicznego oddziaływania na środowisko.

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Ponadto przewidujemy, iż wykonawca prognozy określi oraz dokona analizy i oceny następujących zagadnień:

1) istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji planu urządzenia lasu.

Określenie przedmiotu ochrony w obszarach Natura 2000 poprzez wylistowanie wszystkich adresów leśnych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków. Określenie potencjalnych zmian w ich stanie w przypadku zaniechania realizacji wskazań planu urządzenia lasu.

2) stanu środowiska oraz obszarów i obiektów podlegających ochronie na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

3) zidentyfikowanych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Plan urządzenia lasu oraz jego realizacja uwzględniają ustawę o ochronie przyrody, w szczególności zapisy planów ochrony krajowych form ochrony przyrody.

4) celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania planu.

5) przewidywanego znaczącego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 oraz na środowisko, w tym zweryfikowane siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Przewidywany wpływ planowanych czynności i zadań gospodarczych zawartych w planie urządzenia lasu, określony będzie w odniesieniu do środowiska z wyszczególnieniem jego elementów takich jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Analiza powyższych oddziaływań przeprowadzona będzie metodą macierzową poprzez wyspecyfikowanie zadań określonych w planie u.l. takich jak: zalesienia, odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów, rębnie częściowe i przebudowa stopniowa oraz rębnie zupełne i określenie ich oddziaływania na elementy środowiska w trójstopniowej skali tj. wpływ dodatni, pozytywny (+), brak znaczącego wpływu (0), wpływ ujemny, negatywny (-). W zależności od okresu oddziaływania, zastosowany będzie podział na oddziaływanie: krótkoterminowe (1), średnioterminowe (2) i długoterminowe (3) oraz dodatkowo w uzasadnionych przypadkach na oddziaływanie pośrednie (1) i bezpośrednie (2).

Przedstawiona zostanie analiza powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wg. stanu na dzień 1 stycznia 2024 roku. Załącznikiem do analizy będzie wykaz wszystkich pododdziałów z opisanym leśnym siedliskiem przyrodniczym i siedliskiem gatunku oraz zaprojektowaną wskazówką gospodarczą.

Wykonawca prognozy dla obszarów Natura 2000 – dla leśnych siedlisk przyrodniczych i gatunków dla ochrony których wyznaczono dany obszar, na podstawie dostępnych informacji sporządzi następujące zestawienia, analizy i oceny:

w specjalnym obszarze ochrony siedlisk w stosunku do siedlisk przyrodniczych

- tabelaryczny wykaz siedlisk, ich powierzchnię oraz umieści ich lokalizację na mapie,
- tabelaryczne zastawienie planowanych na tych siedliskach zabiegów gospodarczych,
- analizę zaplanowanych składów upraw oraz pełnych naturalnych składów warstw drzew w typie lasu dla leśnych siedlisk przyrodniczych,
- ocenę zmian struktury wiekowej drzewostanów w ramach typów leśnych siedlisk przyrodniczych na początku i końcu obowiązywania planu urządzenia lasu,

w specjalnym obszarze ochrony siedlisk w stosunku do gatunków roślin i zwierząt (z wyłączeniem ptaków)

- tabelaryczny wykaz gatunków stanowiących przedmiot ochrony oraz umieści ich stanowiska występowania na mapie,
- tabelaryczne podsumowanie powierzchni planowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do tych stanowisk,
- analizę możliwości zachowania puli siedlisk do końca okresu obowiązywania planu urządzenia lasu w odniesieniu do tych stanowisk,

w obszarze specjalnej ochrony ptaków w stosunku do gatunków ptaków

- tabelaryczny wykaz gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony oraz umieści ich rozmieszczenie na mapie,

- tabelaryczne zestawienie powierzchniowe i procentowe planowanych zabiegów gospodarczych w granicach obszaru Natura 2000,

- analizę możliwości zachowania puli siedlisk do końca okresu obowiązywania planu urządzenia lasu dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony,

W POOŚ wykonawca przedstawi opis zastosowanych w projekcie planu urządzenia lasu i przewidywanych do zastosowania w trakcie jego realizacji rozwiązań w ramach gospodarki leśnej, mających na celu zapobieganie lub ograniczenie potencjalnie negatywnych lub potencjalnie znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym rozwiązań alternatywnych, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 ustawy OOŚ. Wykonawca przedstawi tu również prognozę zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji wskazań projektu planu urządzenia lasu.

Wykonawca sporządzi zbiorczą mapę przeglądową z wniesionymi zrębami zupełnymi, zalesieniami, planowanymi wyłączeniami gruntów z produkcji oraz rozmieszczeniem stanowisk występowania gatunków roślin, zwierząt (z wyłączeniem ptaków) i ich siedlisk. Warstwa mapy zawierająca informację o lokalizacji przedmiotów ochrony, zaliczonej do informacji wrażliwych, nie będzie udostępniana w trybie artykułu 16 ust.1 pkt 6 ustawy OOŚ.

Plan urządzenia lasu nie określa terminów wykonania poszczególnych zabiegów, jednakże ze względu na potrzebę ochrony gatunków w szczególności będących przedmiotami ochrony, w prognozie wskazane zostaną optymalne terminy wykonania planowanych zabiegów.

Przywołane zostaną analizy i wnioski wynikające z programu ochrony przyrody, w tym: wykazy chronionych i rzadkich gatunków (lokalizacja gatunków jako dane wrażliwe wyłącznie na mapach), zestawienia drzewostanów według grup wiekowych, bogactwa gatunkowego, pochodzenia, budowy pionowej, form degradacji (borowacenie, monotypizacja, neofityzacja).

W toku prac urządzeniowych nie będą wykonywane dodatkowe inwentaryzacje elementów przyrodniczych na potrzeby opracowania prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko, inne niż wymienione w Instrukcji sporządzania planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa. Do wykonywanej prognozy wykorzystane zostaną informacje zawarte w planach ochrony rezerwatów i parków krajobrazowych oraz w zatwierdzonych lub planowanych PZO, przy czym uwzględnione zostaną wyłącznie te dane, które przekazane zostaną w terminie umożliwiającym ich wykorzystanie.

Proszę o akceptację przedstawionego zakresu oraz stopnia szczegółowości sporządzonej prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szubin na środowisko.

B19. Inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla nadleśnictwa

Zgodnie z referatem nadleśniczego (pkt.A14 oraz B22). Poza tym proponuje się aby wykonawca prac urządzeniowych inwentaryzacją objął: śródleśne oczka wodne oraz bagna nie stanowiące wydzielienia, drzewa o charakterze pomników przyrody, miejsca pamięci, pomniki przyrody, obiekty kultu religijnego, istniejące przejazdy kolejowe, istniejące urządzenia wodne i urządzenia melioracji wodnych (m.in. mosty, przepusty, zastawki itp.) oraz do uzgodnienia z nadleśnictwem oznaczone w terenie szlaki turystyczne i obiekty turystycznego zagospodarowania.

Sporządził:

Janusz Nosowicz

Starszy Specjalista Służby Leśnej
ds. urządzenia lasu

mgr inż. Janusz Nosowicz

Naczelnik
Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi
mgr inż. Jan Frankowski
